

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **K. T. N.**, zastoupen JUDr. Pavlem Rybářem, advokátem se sídlem ul. 5. května 163, Sokolov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 9. 2008, č. j. 64 Az 80/2007 - 20,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 4. 9. 2008, č. j. 64 Az 80/2007 - 20, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 4. 8. 2007, č. j. OAM-1-583/VL-20-19-2007, kterým byla zamítnuta jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě stěžovatel namítal, že krajský soud vycházel pouze ze skutkových zjištění, která byla obsažena ve spisové dokumentaci ministerstva. Stěžovatel však v žalobě namítal nedostatečnost skutkových zjištění. Krajský soud podle stěžovatele rovněž nesprávně hodnotil důkazy. Stěžovatel měl důvody poskytnutí azylu osvědčovat tím, že do České republiky přišel za prací, chce zde zůstat s rodinou a legalizovat tak svůj pobyt. Nad rámec toho ale uváděl i důvody další, které mu nedovolují vrátit se do Vietnamské socialistické republiky. Je to především politická nesvoboda a hrozba pronásledování pro zastávání politických názorů, které jsou v rozporu se státní ideologií komunistického státu. Na základě shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Stěžovatel rozšířil důvody kasační stížnosti nad rámec bodů žalobních, tvrdil-li, že existují i důvody další, které mu nedovolují vrátit se do Vietnamské socialistické republiky. V žalobě a ve správním řízení uváděl pouze, že nemohl v zemi původu nalézt pracovní uplatnění a že v České republice pobývá jeho vietnamská přítelkyně. Tvrzení stěžovatele, že uváděl i další

důvody, není v souladu s obsahem správního a soudního spisu. Podle ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. však Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke stížným důvodům, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. K tomu viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49 (publ. pod č. 419/2004 Sb. NSS) a usnesení ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. 1 Azs 9/2003 - 33.

Po vyloučení nepřípustného důvodu se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je třeba připomenout, že stěžovateli byla již jednou poskytnuta soudní ochrana individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci, přičemž další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, ale je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do s. ř. s. byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Pokud jde o jeho výklad, lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podstatou stížní námitky je tvrzení, že krajský soud rozhodl bez dokazování, i když stěžovatel v žalobě namítal nedostatečnost skutkových zjištění. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že v azylovém řízení je uplatňována zásada dispoziční (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72). To především znamená, že v řízení o udělení azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, jaké důvody uvede žadatel v žádosti, při pohovoru nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu a který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. Toto tvrzení žadatele o azyl není možné nahradit žádnou činností správního orgánu. V dané věci je tudíž podstatné, že stěžovatel neuváděl ve správním řízení ani v žalobě žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Správní orgán přitom není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno, a není povinen, ale ani oprávněn, takové skutečnosti třeba jen naznačovat (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47 a ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 - 47). Nelze rovněž přehlédnout, že stěžovatel v kasační stížnosti namítá vadu v dokazování v obecné rovině, aniž by ji blíže konkretizoval. Stěžovatel také neuvedl, jaké další důkazy mělo ministerstvo a krajský soud provést. Obecná námitka nedostatečného skutkového zjištění byla již předmětem řady rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61, či rozsudek ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 - 103. I když je tedy ministerstvo povinno opatřit si potřebné podklady pro rozhodnutí, je to především stěžovatel, který

jako žadatel o azyl svými tvrzeními o skutečnostech, jež jsou důvodem jeho žádosti, určuje směr dokazování. Není smyslem a účelem azylového řízení, a ani zpravidla v možnostech správního orgánu, aby za žadatele o azyl důvody pro poskytnutí azylu konstruoval.

Nejvyšší správní soud již vícekrát judikoval (např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 2 Azs 102/2007 - 78, www.nssoud.cz), že poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Azyl jako právní institut není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (k tomu viz rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je jím chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně také bylo možno nahlížet jako na pronásledování. V této souvislosti lze poukázat na rozsudek ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, www.nssoud.cz, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že „pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici, resp. osoby zastávající politicky odlišné názory.“

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně
senátu